

1931 w 12 81

ІСКРЫ ІЛЬЛІЧА

Малюхан грузікснага мастана І. ТОЇДЗЕ

РАБОЧЫ ПАКОЙ

Верш В. ЖАК.

Ў пакоі рабочым
Пілуем, рэжам, точым.

Вырасьцем і самі
Станем мы майстрамі.

Младшы віды транспарту, Малюнак А. ТЫЧЫНЫ

ШТОМЕСЯЧНАЯ ЧАСОПІСЬ ДЛІ МЕНШЫХ ДЗЯЦЕЙ

ІСКРЫ

ОРГАН

ЦК ЛКСМБ І
НАРКАМАСЪВЕТЫ

Год выдання 3-ці

ІЗДАЇЦА

Умовы падпіскі:

На 1 месяц . . 15 к.
На 3 м-цы . . 45 к.
На 6 м-цаў . . 90 к.
На 1 год. . 1 р. 80 к.

№ 12 сьнежань 1931 г.

Адрес рэдакцыі і канторы:
МЕНСК, КОМСАМОЛЬСКАЯ, 25

ТРАНСПОРТУ — ПОЎНЫ ХОД

4 ГОД ПЯЦІГОДКІ ПАТРАБУЕ АД УСІХ НАС УПАРТАЙ НАПРУЖАНАЙ ПРАЦЫ

Горад пасылае ў вёску свае
вырабы—розныя тавары, ма-
шыны і інш.

Вёска пасылае у горад хлеб
і сыравіну для фабрык і за-
водаў.

Пра усё гэта ведаюць ня
толькі піонэры, але і акцэб-
раты і ўсе малыя дзеці. Ве-
даюць дзеці і пра тое, што
перавозіць усю гэтую масу
тавараў ТРАНСПОРТ—цягнікі,
параходы, аўтамабілі і інш.

Транспорт, такім чынам,—
адна з важнейшых галін на-
шай гаспадаркі.

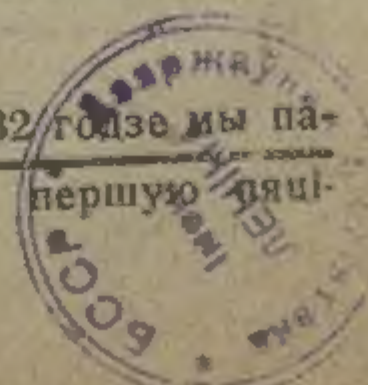
Ад добрай работы транс-
порту залежыць посьпех со-
цыялістычнага будаўніцтва ў
нашай краіне.

У гэтым нумары вы прачы-

таеце нарыс пра Урала-Кузь-
нецкі Комбінат. Там магутныя
заводы знаходзяцца адзін ад
другога вельмі далёка, а бу-
дуць працаваць як адзін ком-
бінат. Будуць адзін другому
дапамагаць — даваць матар'-
ялы. Гэтыя матар'ялы—руды і
жалеза — будуць перавозіць
транспорт. Мы будзем цэлыя
новыя гарады на месцы бы-
лых стэпаў, балотаў. Будуем
сотні новых заводаў.

У гэтым годзе павінны ўвайсьці
ў строй 518 новых фабрык і за-
водаў і 1040 машынна-трактарных
станцый.

У наступным 1932 годзе мы па-
вінны закончыць першую п'яці-

Бел. 1931 г. 11/28

годку вялікага соцыялістычнага
будаўніцтва — закончыць за ча-
тыры гады

Транспорт у гэтай рабоце адыгрывае вялізарную ролю.

Але ў апошнія часы транспорт пачаў адставаць, не сараўляцца з работай, якую, даручыла яму партыя і ўрад.

Перабоі ў рабоце транспорту—гэта перабоі ва усёй нашай рабоце.

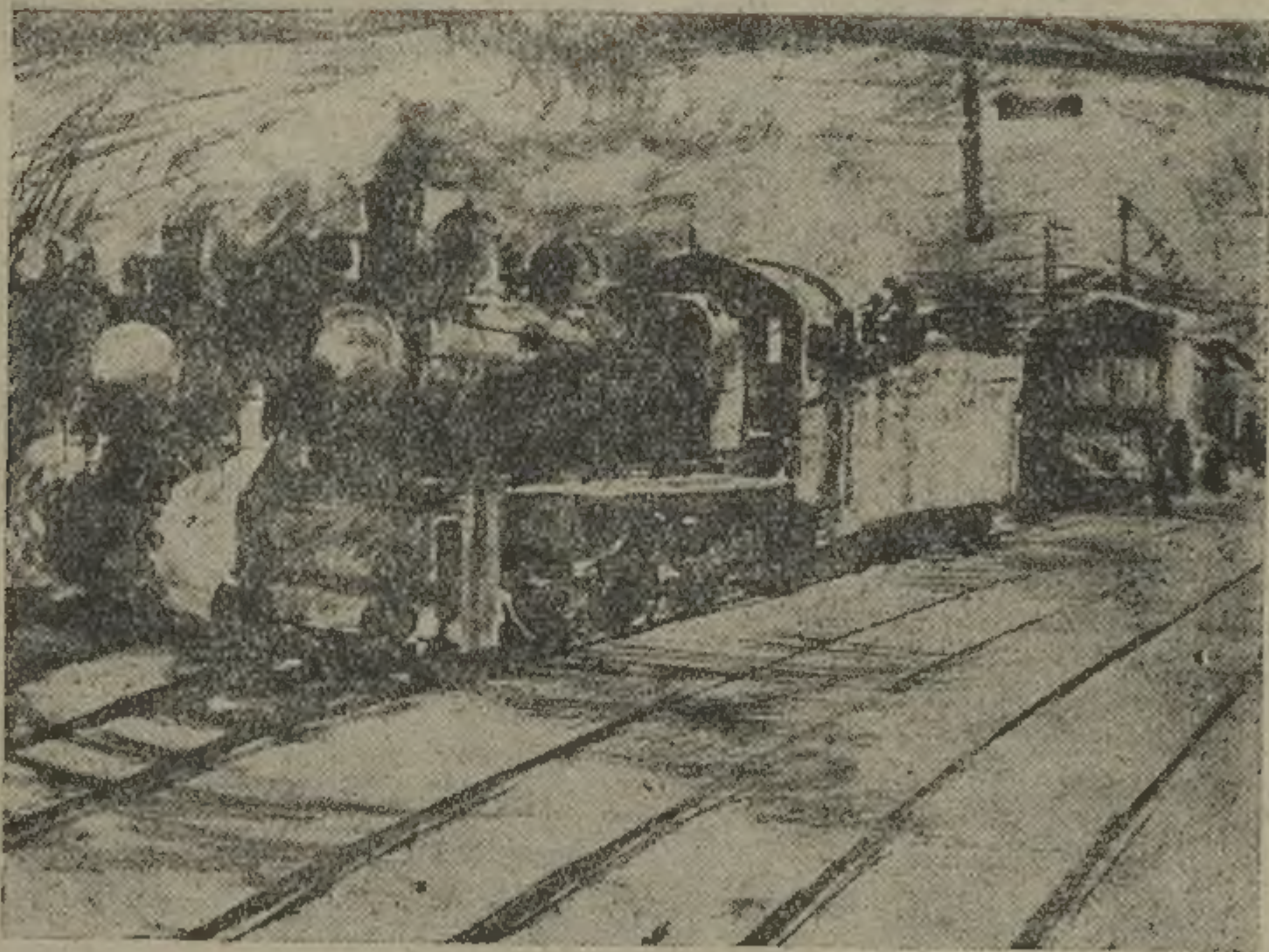
Партыя і ўрад паставілі перад транспортам задачу—ПЕРАБУДАВАЦЬ СВАЮ РАБОТУ ТАК, КАБ ПРАЦАВАЦЬ ВЫРАЗНА, БЕЗ ПЕРАБОЯЎ.

Кожны чыгуначнік павінен несці вялікую адказнасць за даручаную яму работу. Кожны вагон, паравоз павінен мець свайго гаспадара, які-б адказваў за яго работу. Народны Камісар Шляхоў Зносін т. Андрэеў выдаў загад аб перабудове работы транспорту.

Наша задача — дапамагчы бацьком і сваім старэйшым братам выканаць загад т. Андрэева.

Транспорт павінен і будзе працаваць без перабояў, з бальшавіцкімі тэмпамі.

Чацьвертая Усебеларуская мастацкая выстаўка

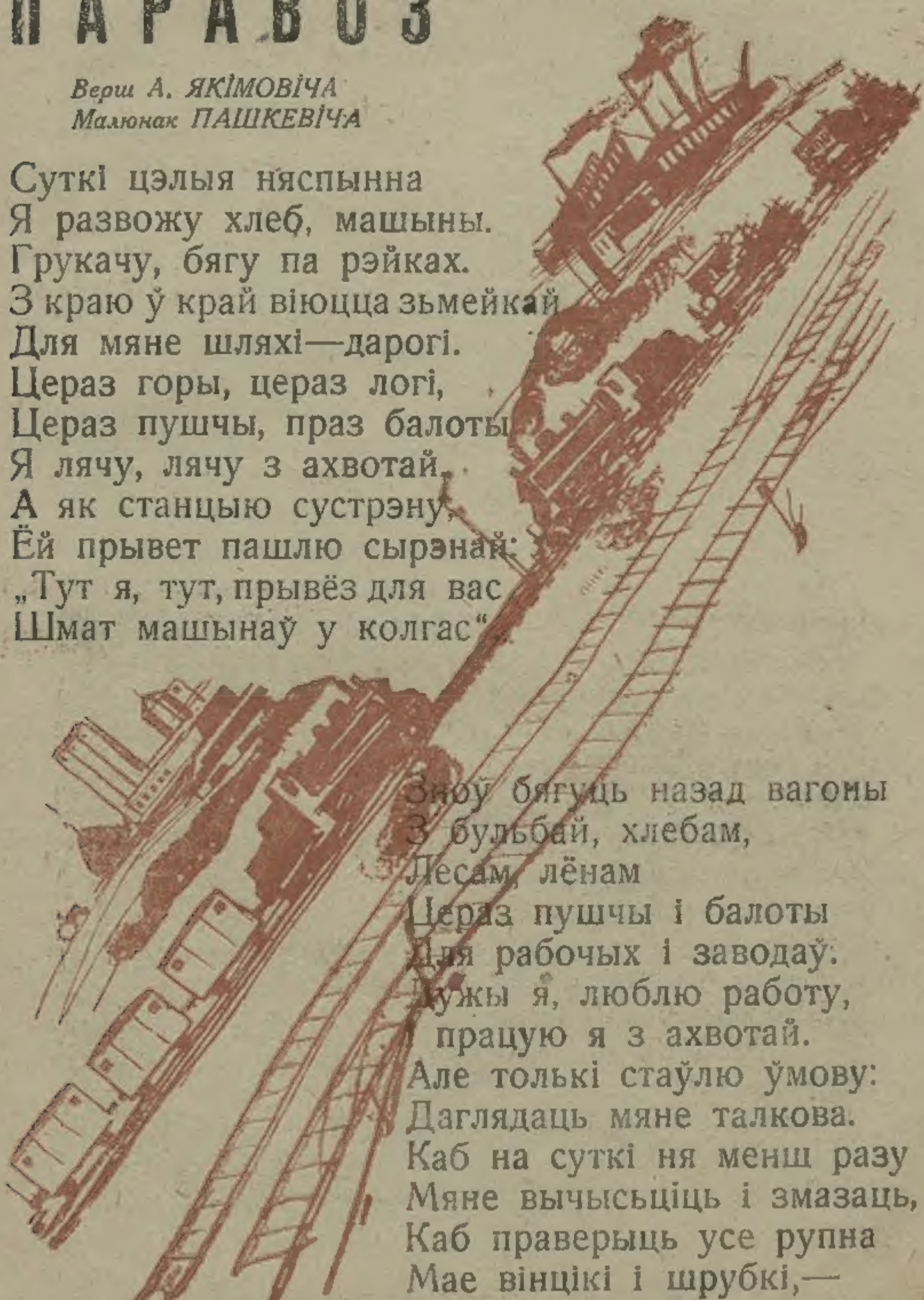

Пашновіч. ПАРАВОЗ.

П А Р А В О З

Верш А. ЯКІМОВІЧА
Малюнак ПАШКЕВІЧА

Суткі цэлыя няспынна
Я развожу хлеб, машыны.
Грукачу, бягу па рэйках.
З краю ў край віюцца зьмейкай
Для мяне шляхі—дарогі.
Цераз горы, цераз логі,
Цераз пушчы, праз балоты
Я лячу, лячу з ахвотай.
А як станцыю сустрэну,
Ёй прывет пашлю сырэнай:
„Тут я, тут, прывёз для вас
Шмат машынаў у колгас“

Зноў бягуць назад вагоны
З бульбай, хлебам,
Лесам, лёнам
Цераз пушчы і балоты
Для рабочых і заводаў.
Лужы я, люблю работу,
працую я з ахвотай.
Але толькі стаўлю ўмову:
Даглядаць мяне талкова.
Каб на суткі ня менш разу
Мяне вычысьціць і змазаць,
Каб праверыць усе рупна
Мае вінцікі і шрубкі,—
Каб здароў я быў заўсёды
І гатовы да работы.

Алесь Антонавіч

НЯСВАДЗЬБА

Увесь век на ПАРАВОЗЕ

Нарыс М. ПАЛЯНОЎСКАГА

— Гэты стары нібы з жалеза зроблены,—казаў таварышом малады качагар з паравоза. Іншыя ў такія гады на сонцы грэюцца, а ён усё яшчэ прыходзіць на работу і раней за ўсіх. Праз яго і мне прыходзіцца раней у дэпо прыходзіць.

— Але, стары яшчэ дужы,—згадзіўся з ім сьлёсар.

У гэты час увайшоў статны барадаты машыніст. Рабочыя крыкнулі яму:

— Здароў, дзядуля! Чаго прышоў гэтак рана? Заўтра раніцай табе ехаць трэба, а цяпер ноч на дварэ.

— Ня сьпіцца мне, хлопцы, ня сьпіцца. Ды і паравоз як сьлед агледзець трэба. Ці добра хаця яго адрамантавалі і ў дарогу падрыхтавалі.

Падышоў, паціснуў усім рукі і палез на паравоз. Ubачыў на ім качагара і ўзрадваўся:

— І ты тут. Гэта вельмі добра...

— Добра, але ня зусім, Алесь Антонавіч,—адказаў качагар.— Вам, старому, ня сьпіцца, вось і прыходзіце вы на работу ўночы заместа раніцы. А я малады, мне паспаць ахвота.

— Ну, то і спаў-бы, галубок. Хто-ж табе не дае?—казаў стары машыніст.

— Ніхто не забараняе, але неяк сорамна мне спаць, ведаючы, што вы ўжо на паравозе. Мае-ж таварышы мяне гультаём назавуць. Скажуць:—дзядуля ўсё працуе, а малады хране...

* * *

Прыехаў нядаўна на станцыю новы машыніст. У тыя дні ўдарнікі між сабою ўмову заключылі—хто лепш будзе працаваць. Новы машыніст і кажа:

— А мне з кім-жа саборніцтва заключыць на лепшы догляд
паравоза, на меншы расход вугалю, на лепшую язду.

— Паспрабуй з дзядуляй Алесем Антонавічам,—сказалі яму.

— А добра ён работу ведае?—запытаўся новы машыніст.

Ударнік.

Намюжан В. Лебедзев

— Ну, яшчэ-б. 60 гадоў стары на чыгуны працуе, хлопчыкам з вёскі прышоў. Траха паўвеку машыністам ездзіць. У яго, брат, за гэты час у руках больш паравозаў перабыло, чым ты год маеш.

— Вось яно як. А шмат гадоў старому?

— Скора восемдзсят. Ён на чыгунку прышоў у той час, калі Парыская Комуна была. Роўна шэсьцьдзсят гадоў таду назад. Але працуе ён ня горш за маладых.

— Добра, выклічу старога на спаборніцтва, — парашыў новы машыністы.

Усе сачылі з таго дня за работаю старога і маладога машыніста. Ну, і даў-жа дзед навічку клопату. У старога паравоз чысьценькі заўсёды, як шкло блішчыць, і сам ён траха не заўсёды на паравозе, калі з дарогі ў дэпо вяртаецца.

— Паслухай, дзед, ты чаго-ж гэта заўсёды на паравозе сядзіш? Жывеш на ім, ці што? — запытаўся малады машыніст.

— Нешта падобнае, — адказаў Алесь Антонавіч. — Сплю я малады яно і няма як цяпер спаць. Час гарачы, уся наша краіна будуюцца. Кожны паравоз павінен сваю работу да канца рабіць, цягнікі ў час прыводзіць.

За сваё доўгае жыццё шмат каго вывучыў дзядуля паравозам кіраваць. Яго сын ужо 30 гадоў машыністам ездзіць. І ўнук Алесь Антонавіча пяць гадоў машыністам працуе.

Ужо колькі разоў яму казалі:

— Алесь Антонавіч, кідай паравоз. Твая зьмена даўно прышла: і сын, і ўнук працуюць, а ты адпачывай. Заслужыў-жа ты сабе адпачынак, многа кілёметраў праехаў.

Стары нават засердаваў. Адказаў:

— Нікуды я з паравоза не пайду да канца пяцігодкі. Цяпер наша савецкая краіна будуюцца, усе працаваць павінны, у каго сілы хапае. А я — стары дзябёлы. Не дарэмна ударнікам стаў. Няхай сын і ўнук працуюць, а я таксама ня сыду з паравоза. Яшчэ паглядзім, хто з нас траіх лепш паравозам кіруе.

Гэтаю вясною, 17 мая, Міхаіл Іванавіч Калінін падпісаў загад аб узнагародзе лепшага ударніка машыніста дэпо Ворша, таварыша Алесь Антонавіча Нясьвадзьбу, ордэнам працоўнага сьцягу.

Стары машыніст добра папрацаваў для свае краіны.

І савецкі ўрад узнагародзіў яго за тое, што ён паказаў усім, як трэба любіць сваю справу, як трэба працаваць.

РАСЬЦЕ САВЕЦКАЯ КРАІНА

Там, дзе былі ў нас
Балоты, курганы—
Сёньня будуюцца
Асінстаны.

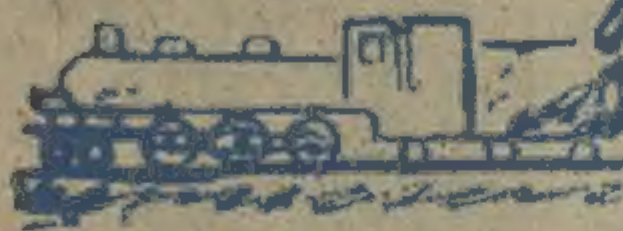
Дзе межы ляжалі
З даўняга часу—
Там мы будзем
Сёньня колгасы.

Ворагі хочуць
Пашкодзіць працы.
Будзем рашуча
З імі змагацца!

Апавяданьне СТАРОГА машыніста

Урывак з твору „АНДРЭЙ ЛЯТУН“

Малюні А. ТЫЧЫНЫ

— Раскажы нам, дзядзька Андрэй, як ты бандытаў вазіў,— папрасілі старога машыніста маладыя чыгуначнікі.

— Ну, што-ж вазіў. Чаму і не правезьці часам...

Андрэй гаворыць, а рукой мімаволі мацае за левую кішэню замазучанай кашулі. Там у яго ў сьвяточныя дні вісіць заўсёды ордэн Чырвонага Сьцягу. У буднія дні ордэн у скрынцы, бо нязручна з ім, яшчэ ў мазуту ўпляміш, ды ці мала што каля работы. Але ўспомні толькі яму пра бандытаў, як рука па прывычцы падймаецца да левай кішэні. І сам ён увесь падцягваецца, выпроствае плечы і цярэбіць рукой выцьвіўшыя рудыя вусы.

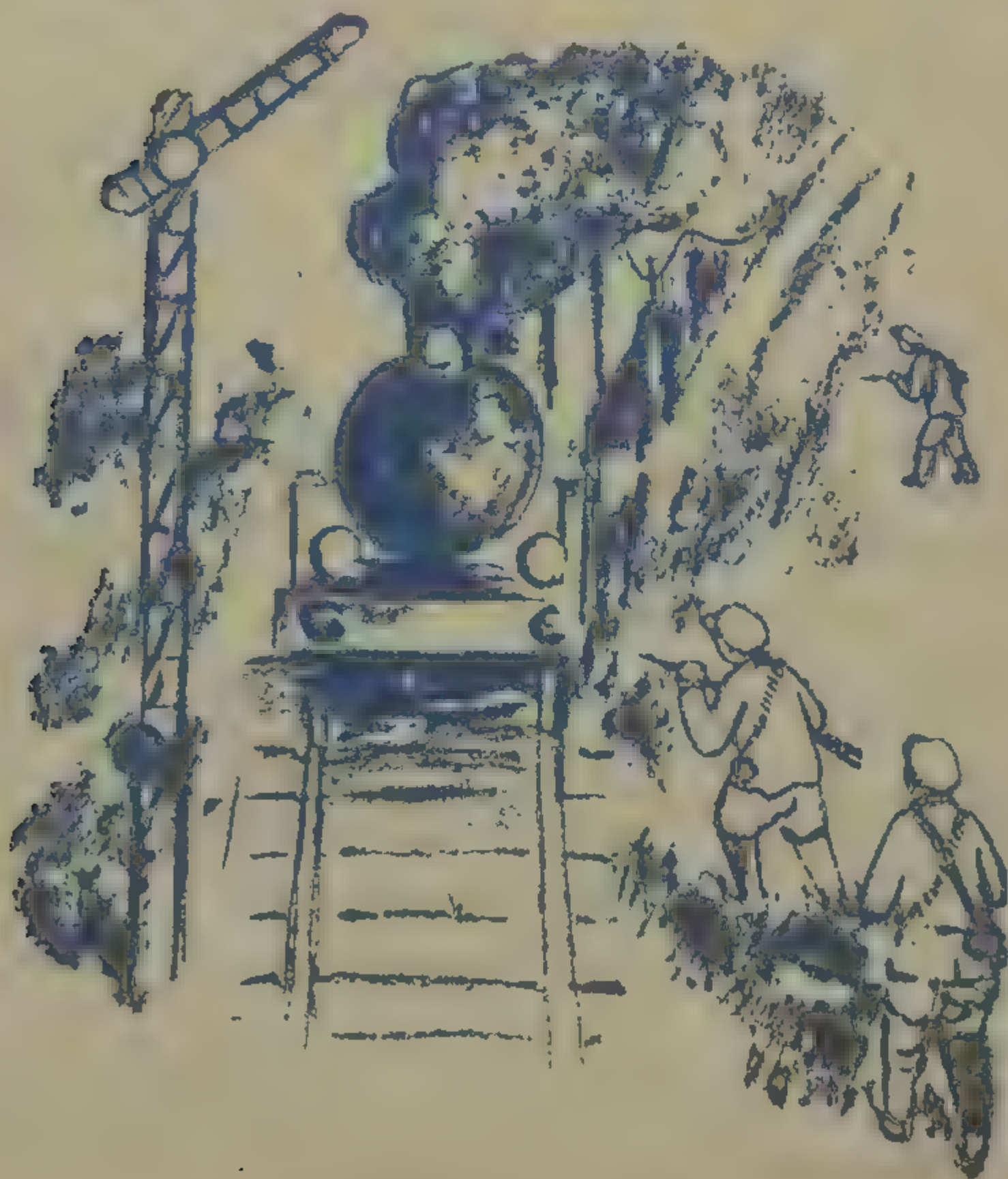
— Так, вазіў. Усяго было, браткі, на нашым вяку. Што цяпер... Паравоз ідзе, як на маслу, у вагонах праваднікі за-вяліся; глядзяць, каб і блыха

бяз білета не праехала. Вось, скажам, вы, рамонтшчыкі, ведаеце хваробу кожнае шпалы. Чуць захварэе—даёш новую, тое-ж самае і кастыль, і рейка табе, і замок, і гайка, скажам, кожная ў вас не застарыцца. Дый самі вы... Што вам... Скажаце хіба—кепска, працаваць нельга... Ого! Вы паспрабавалі-б вось папрацаваць у дзевятнаццатым, у дваццатым, даведаліся-б пачым фунт гаек... Але што казаць! Ты-ж, Гаўрыла, ведаеш, ты-ж і тады служыў. Так. Дык ехаў я раз з пасажырскім. Былі мы ўжо на перагоне перад Ясным Лесам. Дровы былі тады, і па-скудныя-ж—хоць ты сам замест іх у топку лажыся. Сяк-так гаравалі, але з пары паравоз ня спускалі ніколі. Маладыя каторыя, дык тыя мучыліся з дрывамі гэтымі самымі. Я-ж не маладзён.

І толькі гэта мы пераяжджаем

Кривулінські мост, як бачу я—
уперадзе агеньчык мітусіцца.
І наб які-небудзь там, дык не,
самы што ні на ёсьць чырвоны.
Я за гудок—бачу, ня сплю—а
сам сабе здагадкі раблю: чаго
гэта самае, а якое прычыны?
Прыцішыў ход. пад'яжджаем.
А оль дэўная, людзей,—хоц
і чалавекі убачыў, толькі і

мітусіцца агеньчык, то ўніз, то
ўгару. Бачу—справа сур'ёзная,
націснулі на тармазы, пад'ехалі,
сталі. І толькі гэта я галаву з
бакенца высунуў—тут мне дула
пад нос, а на прыступках ужо
чалавекі са два і ў поўнай гэта,
значыцца, амуніцыі. Ну, на аму-
ніцыю яно мала было падобна,
і ствольбы там, бомбы

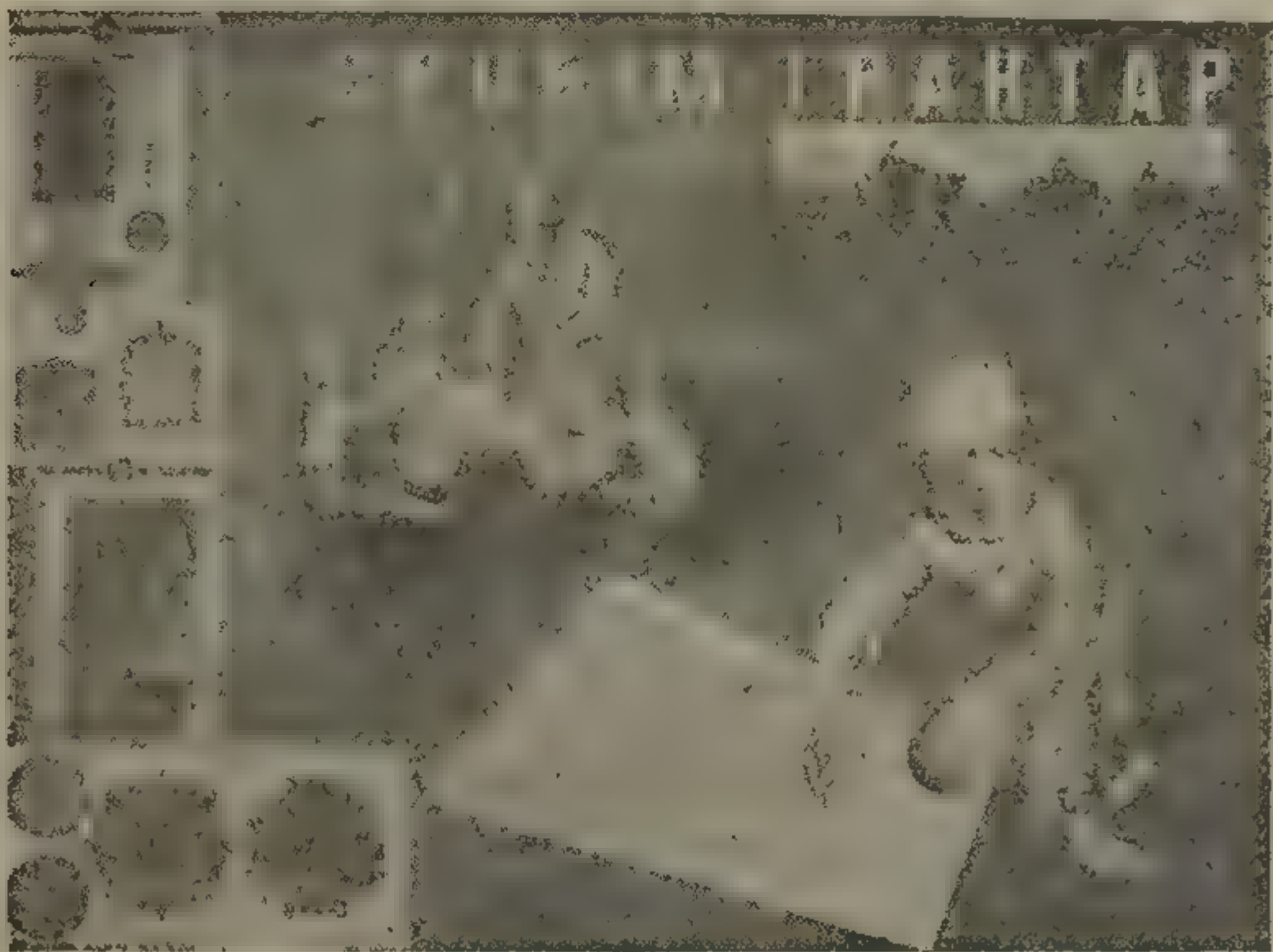
розныя і ўсялякія іншыя там прычындады, усё як сьлед. Праўда, ня было мне там часу прыглядацца асабліва, бо іншым клопатам галава была забіта.

Заб'юць, думаю, да душы-ж, не памінуюць.

А па вагонах, чую, крык, калатня. Застаўся з намі на паравозе адзін вартавы толькі, усе з цягніком распраўляюцца, па вагонах шныпараць. А паравоз у мяне, як конь стаенны, дрыжыць, падпараю, чмыхае носам... Ды і ў мяне сэрца ўсхадзі-

лася—ня стрымаць. І жаль тут узяў. Зірнуў я гэта скоса на вартавога, ат, сапляр нейкі, ды яшчэ з ліхтаром чырвоным. І злосьць мяне разабрала. І ні то, каб на саплярка гэтага, а га-лоўнае за тое, што погань та-кая ліхтар чырвоны трымае ды яшчэ табой камандуе, ні за што, ні пра што машыну ў пуці ў прастой уганяе. А вартавы гэты самы, узяўшыся за поручні і нахіліўшыся з паравоза, глядзіць усьцяж вагонаў: нецярпячка чалавеку... І ня ведаю, як тут вышла, таўхануў я

Чацьвертая ўсебеларуская

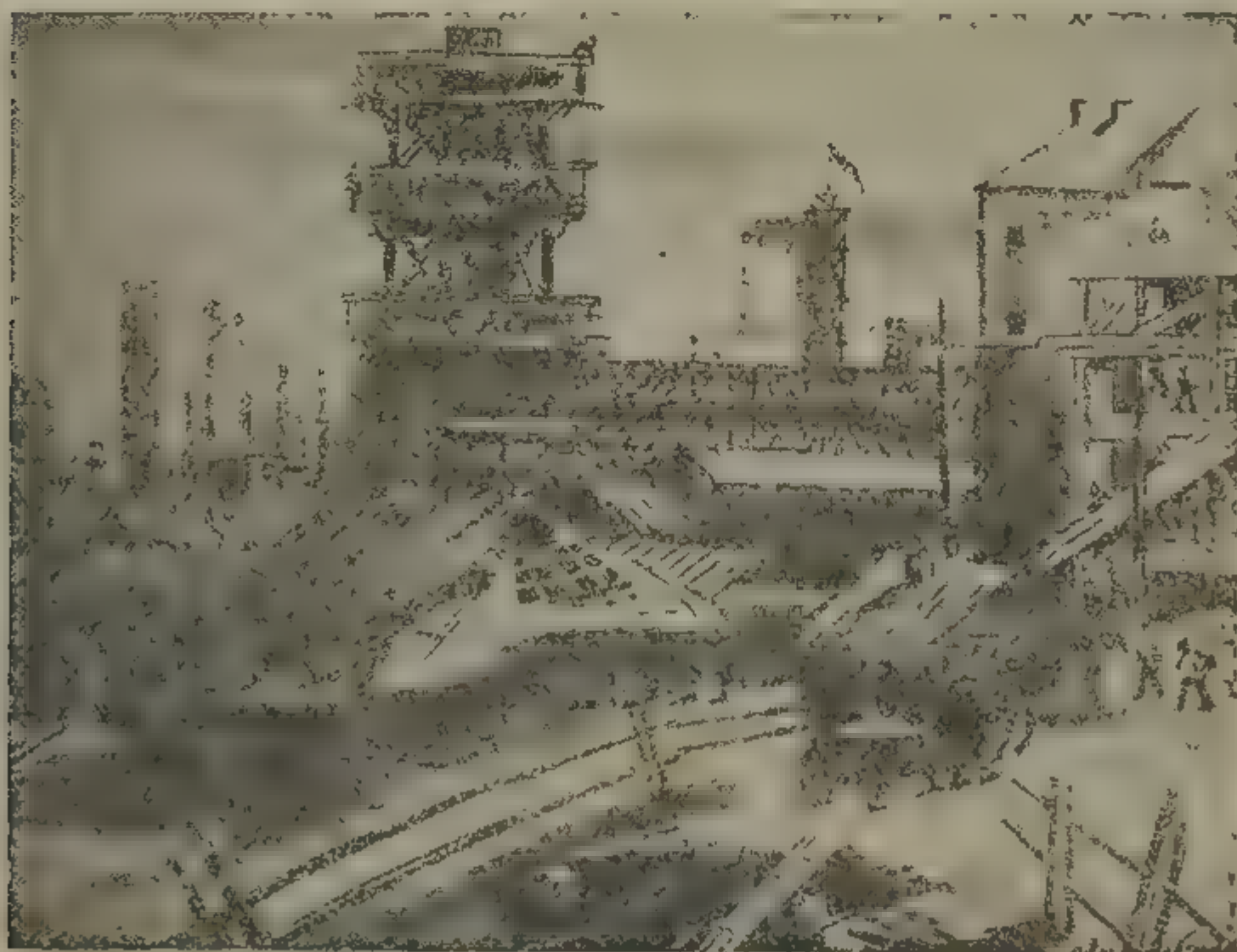

Дзяцельскі і іншыя. З маршам работ студэнтаў Віцебскага палітэхнічнага ўніверсітэта.

нагой, ды проста паміж лапатак гэтаму самаму вартавому. За сячыў толькі, паляцеўшы по тырч з прыступак. А я нагой у хрыбет, а рукой на рэгулятар, ды бяз усякага гэта, значыцца, сыгналу як таргану ўперад, ды поўны ход, ды як паехалі, ды як паляцелі—нічагусенькі ня чуваць, што там па вагонах дзеецца. Бачу—ужо і сэмафор уперадзе зялёным вокам мігае: „калі ласка, чакаем“. Сэмафор адкрыты, а я на поўным разгоне адкрыў гудок, закаціў трывогу на ўсе вастаўкі.

Пакуль яшчэ пад'ехаў, пазьбігаліся ўсе. Пад'яжджаю, трублю і крычу ўжо на станцыі: браткі, бандытаў хутчэй хапайце! І што-ж вы думалі—усіх пабралі, як міленькіх. Адзін толькі і саскочыў, дый той, неба-рака, аб сотнік чарапянку зламаў. Бач, калі таргануў гэта я паравозам, ашаламудзіліся яны ўсе. Некаторыя лататы хацелі даць, ды пасажыры скемілі, у чым справа, ды за каўнэр, ды за зброю... Ну, а пасля праз некалькі месяцаў мнэ і ордэн гэты чырвоны выдалі.

мастацкая выстаўка

М. Таўрачэвіч. ПАБУДОВА ГІТЫ.

I.

Маленькі Рэм ганарыўся сваім бацькам, рабочым заводу „Чырвоны Мэталіст“. Рэм часта гаварыў:

— Мой бацька лепшы ўдарнік. Яго завод выпускаў у гэтым годзе сельска-гаспадарчых машын у два разы больш, чым раней.

Сьмяялася над ім яго старэйшая сястра піонэрка Клара.

— Не адзін бацька ўдарнік, а ўвесь завод, вось чаму выпускалі больш машын.

Рэм думаў: праўда, колгасы ня могуць чакаць. Рабочыя павінны ўдарна працаваць.

Рабочы Васіль, бацька гэтых дзяцей, прышоў усхваляваны дахаты. Дома ён гаварыў:

— Баюся, што на некалькі дзён стане завод, матар'ялу не хапае.

Рэм здзіўлена запытаўся:

— Чаму ня можна вырабляць матар'ялу, колькі трэба?

— Усё чаму ды чаму? — казала яго сястра. Бывае, што матар'ял ёсць, а яго трэба яшчэ па чыгунцы прывезьці.

— Так, — кажа бацька, — затрымка тут з-за транспарту.

Рэм думаў, чаму ня могуць цягнікі заўсёды вазіць?

Ён так думаў таму, што быў яшчэ маленькі.

II.

Не ўпяршыню паравоз № 429 возіць тавары і людзей. Шмат гадоў бяжыць ён, задыхаўшыся, сьпяшаецца, каб у час прыехаць на месца. Але на гэты раз машыніст агледзеў паравоз і пакачаў галавой.

— Паравоз трэба рамантаваць!

— А грузы, а тавары? — кажуць рабочыя краіны.

Але машыніст кажа сваё.

— Паравоз не павязе. Тармазы няспраўны. Кацёл трэба рамантаваць.

Ці могуць фабрыкі і заводы чакаць матар'ялаў?

Ці можа краіна чакаць тавараў?

Не. Ня могуць. Гэта ведаюць рабочыя дэпо, куды завезьлі паравоз на рамонт. Рабочыя хутка ўзяліся за работу.

Бюро рацыяналізатараў разам з рабочымі абмеркавалі плян рамонту паравоза, працу асобных брыгад.

Работы было шмат. Але экіпажнікі, дышлавікі, плавільшчыкі і кавалі так разьмеркавалі працу, што ні адна хвіліна не прапала дарма. Паравоз у рамонце быў замест 12—3 дні.

Зноў пайшоў паравоз гудзец, пыхцець і развозіць тавары па ўсім СССР.

Рабочыя-ударнікі былі здаволены сваёй працай. Здаволены быў і рабочы Васіль, які казаў дома:

— Наш завод ня будзе стаяць. Ударнікі чыгункі робяць сваю справу.

Маленькі Рэм зразумеў гэта:—чыгуначнікі павінны працаваць ударна, заводы ня могуць чакаць матар'ялаў.

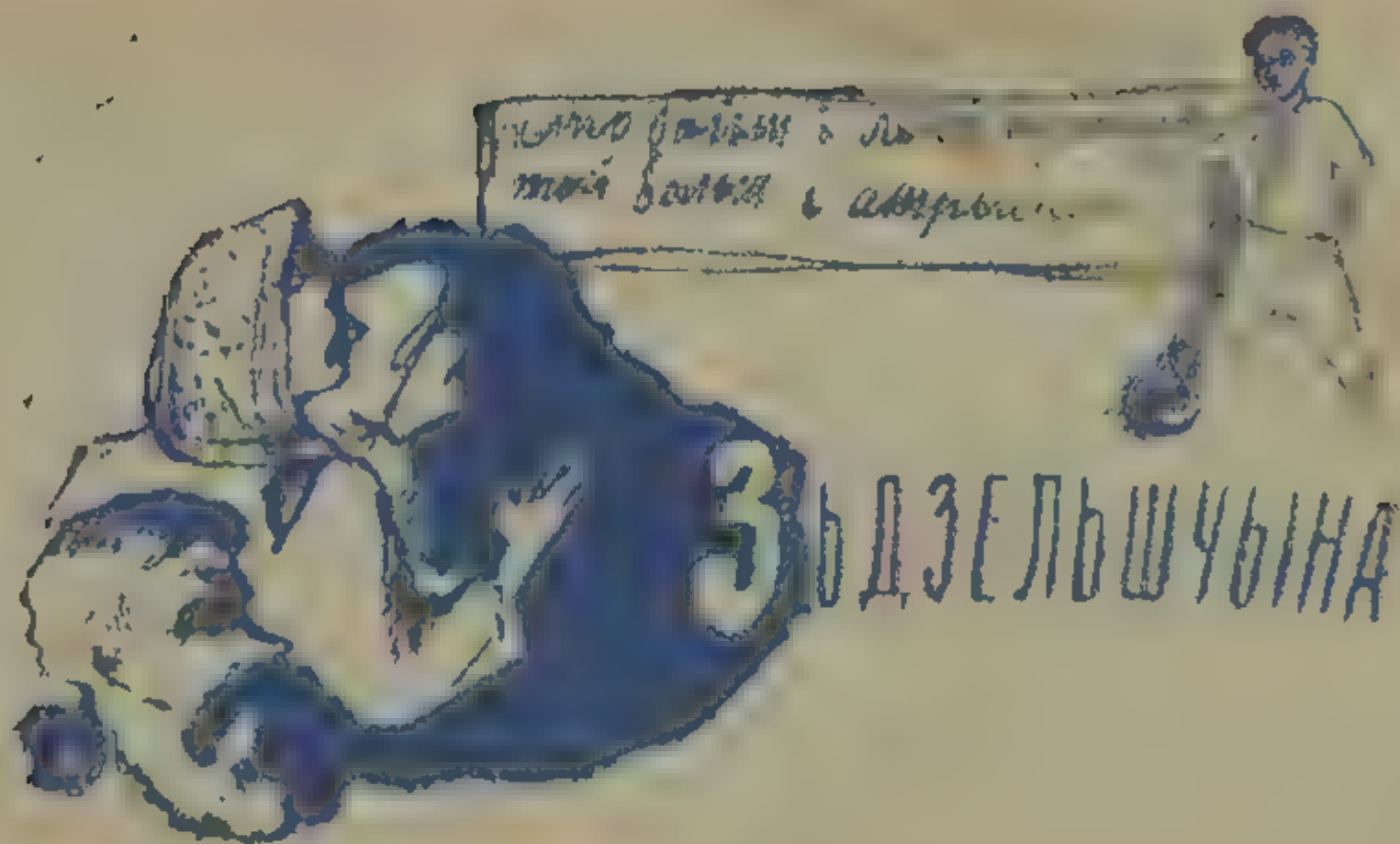
А піонэрка Клара казала:

— Усё залежыць адно ад другога. Уся наша работа павінна быць ударнай.

Гараче сьнеданьне
у школе дапамагае
вучобе.

Ці наладжана ў ва-
шай школе гарачае
сьнеданьне? Даме-
гайцеся таго, каб у
ножнай школе былі
гарачыя сьнеданьні
для вучняў.

Апсвяданьне УС. ШЫДЛОУСКАГА
Малюнкі ДАВІДОВІЧА

Асеньнія дні плылі, зьмяня-
ліся адзін другім і набліжаліся
да халоднай і сьнежнай зімы.

Пагода штодзень пагаршалася,
рабілася больш дажджлівай,
сьлізкай. А часамі і замаравкі
моцна скоўвалі зямлю, пакуль
не прыгравала асеньняе, нізкае
сонца.

На ўзгорку, сярод шырокіх
разложыстых палёў, знаходзіл-
ца колгас „Большавік“. У кол-
гасе на полі 50 гектараў нявы-
бранай бульбы. Але не сьпя-
шаліся колгасьнікі выбіраць яе.
Некаторыя каля паўдня на ра-
боту выходзілі.

— Ці ты выйдзеш раней, ці
пазьней,—усёроўна залічаецца
дзень і плату за дзень атры-
маеш, дык чаго сьпяшацца,—

разважаў колгасьнік Марцін і
разводзіў рукамі.

Гэтак разважалі і інш. гультаі
— Чаго сьпяшацца...

— Вунь Рыгор Давыдаў на
2 гадзіны выйдзе на працу, ка-
пане рукою зямлі, выбярэ ко-
шык бульбы, а яму запісваюць,
што ён цэлы дзень працаваў,—
лаяўся Ціт, трасучы сваёй ні-
ваю барадою.

Марудна ішла праца. А дні
набліжаліся да зімы. Лявонка
аднойчы задумаўся:— „Чаму на
працу позна выходзяць бацькі
і чаму працуюць не сьпяшаю-
чыся?“

Ён парашыў вагаварыць аб
гэтым у атрадзе.

— Справа ясная, —казаў
Лявонкаў таварыш Косьцік,—

з'дзельшчына ў нашым колгасе
ня ўведзена.

— А што гэта за з'дзель-
шчына?

— Як яе ўводзіць?—пасыпа-
ліся Косьціку запытаньні.

Косьцік дастаў з кішэні га-
зету, разгарнуў і пачаў чытаць.
Усе абступілі яго. Слухалі.

— Кожнаму колгасьніку вы-
значаецца норма, пэўная работа,
якую ён павінен за дзень зра-
біць. Калі хто больш зробіць,
таму запісваюць у працоўную
кніжку больш, а хто зробіць
палавіну работы, таму запішуць
палавіну працадня ў кніжцы.

— Хто больш і лепш працуе,
той большую атрымае з кол-
гасу плату, больш атрымае
збожжа, бульбы...

— Ну, няпер работа лёгкая

войдзе—заскакаў ад радасьці
Лявонка.

— Пачакай... Яшчэ-ж з'дзель-
шчына ня ўведзена,—перапыніў
яго Косьцік.

Лявонка падумаў.

— Хадзем да старшыні кол-
гасу. Запытаемся аб гэтым у
яго.

Гурбою выбеглі з піонэрскага
клябу і пабеглі па вуліцы да
канторы. Сьвяціла сонца, дзень
на дзіва быў цёплы. Такія дні
рэдка пападаюцца сярод шэрых
асеньніх дзён.

Прыбеглі. Зайшлі ў праў-
леньніе. Якраз там быў стар-
шыня. Пісаў нешта. Калі ўвай-
шлі піонэры, ён абярнуўся і
спытаў:

— Ніто хлопцы, скажэце?

Старшыня растлумачыў пра з'дзельшчыну.

Косьцік падышоў бліжэй.
— Таварыш старшыня,
пачытайце газэту.

— А што?

— Ды вось пра зьдзельшчыну пішуць. А ў нас зьдзельшчыны няма. Таму і ў поле выходзяць позна. Таму і працуюць там дрэнна. І бульба можа застацца на полі... Зазімуе.

Старшыня паглядзеў газэту і потым сказаў.

— Праўда, хлопцы... Віна тут наша... Усё не маглі сабрацца, каб абмеркаваць гэта, брыдка нам... Але нічога. Заўтра ўраньні каля сырабойні сход правядзем. Вы абавязкова будзьце.

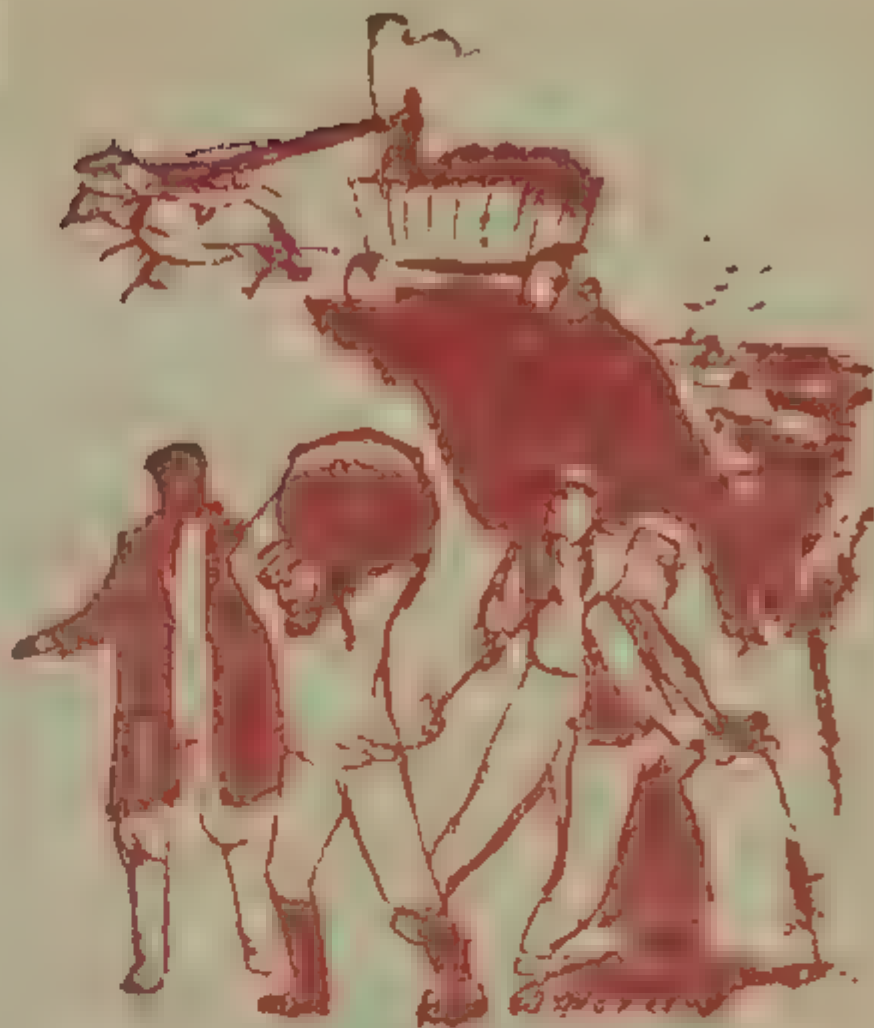
Вышлі з канторы задаволеныя.

— Цяпер справа пойдзе лепш,—радаваўся Лявонка.

Піонэры намалявалі на паперы лёзунг: „Хто больш і лепш працуе—той больш і атрымае“, і прыбілі яго каля сырабойні, дзе зьбіраюцца заўсёды колгасьнікі, калі ідуць на працу.

Раніцою зноў загудзеў звон над колгасам. Склікаў на працу. Юрка з Косьцікам і астатнія піонэры прышлі першымі. А праз гадзіну сабраліся мужчыны і кабеты.

Старшыня сказаў, каб не разыходзіліся. Будзе сход.

І на полі вакінела работа.

— Нешта, мусіць, новае выдумаў,—пракаціўся гоман сярод колгасьнікаў.

Старшыня растлумачыў пра зьдзельшчыну. Кожнаму будзе дадзена заданьне, якое ён павінен зрабіць за дзень. Вылучылі брыгадзіраў, якія будуць сачыць за тым, як будзе выконвацца работа і адзначаць у працоўнай кніжцы працадні.

Калі загаварыў старшыня пра зьдзельшчыну, дык выскачыў наперад Рыгор Давыдаў і пачаў крычаць:

— Навошта тая зьдзельшчына, якая з яе карысьць? Цяпер ніхто працаваць ня пойдзе, вось што.

— Зьдзельшчына не дае

гультаяваць, дык табе не падабаецца,—крыкнуў Марцін, махаючы рукамі.—Ты прывык толькі на баку ляжаць.

Старшыня гаварыў далей:

— Дрэнная праца ў колгасе—на руку кулакам. І яны агітуюць супроць зьдзельшчыны, бо зьдзельшчына ўзмацняе колгасы. Рыгор гаварыў кулацкім языком. Ён ня хоча зьдзельшчыны, ня хоча, каб колгас быў моцным, каб работа была палепшана. А хіба бульба павінна зімаваць на полі? Хіба можна так працаваць, як у нас працуюць?..

Доўга спрачаліся, гаварылі і ўрэшце пастанавілі: усю работу ў колгасе перавесці на зьдзельшчыну. Гуртам пайшлі ў поле.

Кожнаму колгасьніку быў адведзены кавалак поля, на якім ён павінен за дзень выбраць бульбу. І закіпела работа. Кожны сьпяшаўся перавыканаць заданьне.

А бульба прыветліва паглядала з разораных радоў, падхоплівалася спрытна рукамі з зямлі і ляцела ў кошыкі.

Пасьля сходу старшыня паклікаў да сябе піонэраў і сказаў.

— Для вас, хлопцы, работа ёсьць. Трэба выпісаць кожнаму колгасьніку працоўную кніжку.

— Мы гэта гуртам ураз зробім—прагаварыў Лявонка.

Старшыня павёў іх у кантору, даў сьпіс колгасьнікаў і працоўныя кніжкі, каб выпісалі кожнаму, хто працуе.

За гадзіну зрабілі гэтую работу хлопцы.

А ўвечары кожнаму колгасьніку далі працоўную кніжку, у якой брыгадзір адзначаў, колькі хто зрабіў. Марціну запісаў два працадні, бо перавыканаў сваё заданьне. А Рыгору Давыдаву толькі палавіну працадня, бо гультаяваў ён, многа гаварыў у час работы і заданьня ня выканаў.

Праз тыдзень бульбу ўсю выбралі. Не засталося на полі нічога.

НОВИЙ Я. МАУРА

Урала-Кузбас

„Нам ужо не хопіє україн-
скаго вугалю і металю, ня гле-
дзячы на рост іх вытворчасці.
Мы павінны стварыць новую ву-
гальную металюргічную базу—
Урала-Кузбас“.

І. Сталін.

На Урале шмат жалеза. Ёсць
нават жалезная гара—Магнітная.
Але яна не распрацоўвалася. Бо
вугалю⁹ няма. Ды і шляхоў
няма. І вады малавата. Ды і на-
огул мясцовасць голая, пу-
стынная. Клімат суровы. Гара-
доў, людзей няма. Хто мог ад-
важыцца пачынаць тут будаў-
ніцтва? І ЛЕТАСЬ было так-
сама, як сотні гадоў назад.

А СЕЛЕТА—тут горад Маг-
нітагорск, у якім жыве 150 ты-
сяч чалавек.

А за 2000 кілёметраў, у Сі-
біры, каля гораду Кузьнецку,—
вялікія запасы каменнага ву-
галю. У 5 разоў больш, як у
Донбасе. Дзесятая частка за-
пасу ўсяго сьвету. Але як яго
скарыстаць, калі фабрык і за-

Генэральны сакратар ЦК УсеКП(б)
тав. СТАЛІН.

водаў у Сібіры мала, калі так
далёка закінуты гэты Кузбас,
калі ўвесь гэты край дзікі? Жа-
леза няма. Шляхоў няма. Клі-
мат суровы. Людзей мала.
У старых шахтах ЛЕТАСЬ пра-
цавала некалькі соцень рабо-
чых.

А СЕЛЕТА—там жыве 100
тысяч народу.

Ляжала без карысці жалеза
на Урале. Ляжаў без карысці
вугаль у Кузбасе. Хто мог ад-
важыцца перарабляць прыроду,
адразу забраць багатыці? І ў
Англіі, і ў Германіі, і ў Амэ-
рыцы, у сярэдзіне краіны, ся-
род густога насельніцтва, па-
ступова, на працягу 20—40—
60 гадоў крок за крокам заваёў-

валі вугаль і жалеза. Сёлета правядуць дарогу, на другі год выкапаюць новую шахту, на трэці пабудуюць завод, на чацьверты яго дабудуюць! А ў нас прышлі бальшавікі-рабочыя і за АДЗІН ГОД аўладалі прыродай.

Гэта таму, што нам чакаць нельга, мы адсталі, і нам трэба дагнаць і перагнаць капіталістычныя краіны. Таму, што мы працуем не на капіталістаў, а на сябе. Таму, што мы ведаем, куды ідзем, чаго дамагаемся, за што змагаемся. І таму, што арганізаваны шматмільёны пролетарыят, пад кіраўніцтвам ленинскай партыі, можа ўсё зрабіць, што толькі захоча.

Што мы будзем мець ад гэтага?

Мы злучым самыя вялікія запасы жалеза з самымі вялікімі запасамі вугалю. Мы зьнішчым гэтыя 2000 кілёметраў. Бязупынна пацячэ вугаль з Кузбасу на Урал, а з Уралу ў Кузбас — жалезная руда. Будзе нібы адзін завод, УКК, — Урала-Кузьнецкі Комбінат. Ен адзін дасць нам столькі жалеза, колькі раней давалі ўсе заводы вялізнай Расійскай імперыі. Ёсць толькі адзін завод на сьвеце (у Амерыцы), які яшчэ застаецца большым за Магнітагорскі. А Кузьнецкі вугаль, апрача апалу, электрастанцый і коксу для вы-

рабу жалеза, дасць яшчэ асфальт, усялякія фарбы, газы, нафталін, карболку, аспірын, нашатырны сьпірт, сахарын і яшчэ, прынамсі, сотню падобных рэчаў.

Каб нагрузіць вагоны цэглай, патрэбнай для УКК, дык склаўся-б цягнік, даўжынёю ад Менску да Масквы. Пры пабудове Кузьнецкага заводу выкапана столькі зямлі, што падводы з ёю занялі-б 5.000 кілёметраў. Кожны дзень патрабуецца 2000 вагонаў жалеза, дрэва, машын і іншых матэрыялаў.

На пабудове МАГНІТАГОРСКУ

На пабудовах працуе 80.000 рабочых. Кузьнецкая (Кемэраўская) электрастанцыя будзе такая самая, як Днепрабуд.

Гэтак будаўніцтва сьвет яшчэ ня бачыў.

Прыемна нам усё гэта падлічваць і нецярпліва чакаць, калі ўсё гэта будаўніцтва будзе скончана. Пакуль надрукуюцца гэтыя радкі, мы ўжо будзем чытаць у газэтах: электрастанцыя скончана... першыя Домны пачалі працаваць... уступіла ў строй яшчэ адна Домна... яшчэ... яшчэ адзін завод... другі...

А ці кожны з нас добра падумае, як гэта робіцца, як дасягаюцца такія посьпехі?

Каб пабудаваць такія прадпрыемствы за паўтара гады, трэба працаваць і ўлетку і ўзімку, і дзень і ноч, ды як яшчэ працаваць!

Зараз там 40 градусаў марозу. Вятры дзьмуць сухія,

халодныя. Выйсьці на двор нельга, а тут трэба лезьці высока, мураваць... Цэгла пячэ рукі... Бэтон, гліна, вапна замярзае. Трэба яе ўвесь час падаграваць. Ня лепш і тым, хто капае мёрзлую зямлю, хто кляпае жалеза, хто возіць, носіць, падае.

Вось адзін, другі кажа: а ну яго! гэтак немагчыма вытрымаць!

Вось адзін, другі кідае працу, зьбіраецца ўцякаць дадому, у цёплую хату.

Але сотні, тысячы ўдарнікаў працуюць упарта, аддана. Не глядзяць на гадзіны, на выходныя дні. Здараецца, што двое, трое сутак рабочыя самі не адыходзяць ад працы.

Бо яны ведаюць, што вось гэтую іхнюю работу абавязкова трэба скончыць цяпер, бо іначай на суседнім участку будзе прастой. І ўсю іхнюю пабудову трэба скончыць у вызначаны час, бо іначай суседняя пабудова затрымаецца.

Нават чужаземныя рабочыя і інжынэры захапляюцца такой працай. І сорамна робіцца тым, хто зьбіраўся ўцякаць. І ўсё менш і менш знаходзіцца дэзэртаў.

А ў гэты самы час на іншых заводах СССР рыхтуюць матэрыялы, машыны для тых, хто там на фронце. Працуюць так-

сама ўдарна, бо іначай там затрымаецца пабудова. Усе іншыя працоўныя таксама дапамагаюць гэтым заводам выканаць заданьне. Нават, калі мы ішлем бульбу Ленінградскім заводам, што выконваюць заказы для Магнітагорску, мы таксама прымаем удзел у гэтай справе. І калі дзеці дапамагаюць бацькам у агульна-карыснай працы, яны таксама зьяўляюцца ўдзельнікамі будаўніцтва.

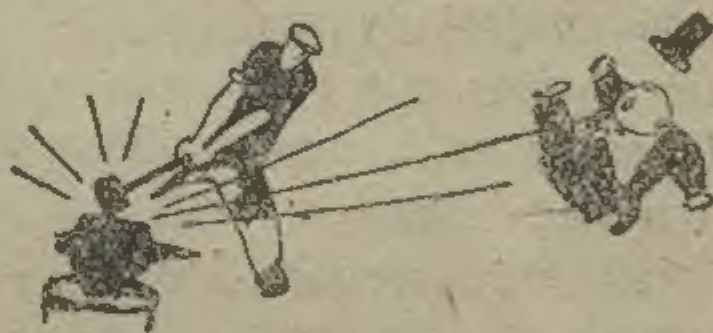
Вось чаму ў Савецкім Саюзе магчымы такія „цуды“, як пабудова УСК за паўтара гады.

А ўслед за гэтым у Нова-сібірску будзе пабудаваны другі завод, падобны да Магнітагорскага. На сібірскай рацэ Ангара ўжо прыступаюць да пабудовы электрастанцыі, якая будзе раўняцца ВАСЬМІ Днепрабудам. Кузбас будзе ўвесь час пашы-

рацца і праз пяць гадоў дасыць вугалю ў два разы больш, як цяпер увесь Саюз. А на Урале будзе пабудаваны электразавод, на якім адных толькі інжынераў і тэхнікаў будзе 12.500 чалавек. Там-жа будзе завод, які кожны дзень будзе выпускаць 2½ кілёметра вагонаў.

Хутка, вельмі хутка, мы ўбачым такія „цуды“, якія нікому нават ня сьніліся.

Але ўвесь час будзем памятаць, што само яно ня зробіцца, што прымаць удзел у гэтым павінны ўсе, ад старых да малых.

Мы заключылі дагавор з бацькамі

Акцябраты базы „Чырвоны харчавік“ (г. Бабруйск) ГЛОЎБЭРМАН РЫВА І ЛЯНДА ЛЮБА заключылі з сваімі бацькамі дагавор на акуратную і лепшую работу.

МЫ БЯРОМ НА СЯБЕ АБАВЯЗКІ:

1. Добра вучыцца.
2. Ня дурэць на занятках.
2. Выпісваць і чытаць піонерскія газеты і часопісі для акцябратаў.
4. Да 1-га студзеня выплаціць пазыку.

5. Запісацца і працаваць у добраахвотных таварыствах.

6. Не спазьняцца ў школу і не рабіць прагулаў.

ПАТРАБУЕМ АД БАЦЬКОЎ:

1. Выканаць на фабрыцы свой прамфіплян.

2. Падпісацца на пазыку „3-ці рашаючы“ на месячны заробтак.

3. Не спазьняцца на работу і не рабіць прагулаў.

Бацькі на такі дагавор згадзіліся.

Акцябраты: { Глоўбэрман Р.
 { Лянда Л.

ПАДУМАЙ

Загадкі

1. Поўна бочка круп, а на-
версе струп.

2. Вісіць сіта, ня рукамі
зьвіта.

3. Ляціць сьвішча, усё ка-
лыша, усе дрэвы калыхае, а
ну—хто адгадае?

4. Колькі на сасьне яловых
шышак?

Б. Хомчанка.

Загадка

Імчался птушкі з чырвонай
сталіцы, селі птушкі на гост-
рыя сьпіцы. Селі і засьпявалі
цікава, улад. Хто ня пройдзе—
паслухаць рад.

Р. Зайцаў.

Задача літар

ВА—А	Падставіць літары
КО—Ь	ў гэтых словах так,
ПЛ—Н	каб зьверху ўніз
РЭ—А	можна было пра-
МО—А	чытаць назву ракі
КР—Т	Украіны.

Задача—жарт

Звычайная запалка мае каля
5 сантымэтраў даўжыні. А ці
можна з 13 запалак скласьці
роўна мэтр?

Загадка

Што наадварот і ня круглы
год кверху каранем над намі
расьце?

Усе загадкі і задачы, што зьмешчаны ў гэтым нумары, мы
атрымалі ад чытачоў.

Дзеці! Шлеце больш матэрыялу для гэтай старонкі.

ДЗЕЦІ!

Шішэце і шлеце ў рэдакцыю свае донісы, нарысы, апавяданні аб
тым, што новага будзецца ў вашай мясцовасці,—якія заводы, фабрыкі,
клубы, бальніцы і інш. Якое значэнне будзе мець гэтая пабудова
для нашай мясцовасці?

Калі можаце, нарысуйце нашу новую пабудову і разам з донісам
прышлеце.

Шішэце аб тым, як працуюць і ўманоўваюцца калгасы. Што вы ро-
біце ў колгасах? Ші дапамагаеце вы даглядаць палат, курэй, пазасяг
і інш. у колгасе? Ці ўсе вашы бацькі перайшлі на зьдзелшчыну? Як
пашырана ўдзяльніцтва ў колгасе?

Шішэце, як умеце. Рэдакцыя вашы заветні выправіць і надрукуе
ў часопісі. Потым іх прачытаюць усе дзеці.

24 НУМАРЫ ЧАСОПІСІ „ІСКРЫ ІЛЬЛІЧА“ БУДЗЕ НАДРУКАВАНА У 1932 ГОДЗЕ

ТЫ ЯШЧЭ НЯ ВЕДАЕШ
АБ ТЫМ, ШТО...

з 1-га СТУДЗЕНЯ 1932 г.

ЧАСОПІСЬ

„ІСКРЫ ІЛЬЛІЧА“

БУДЗЕ ВЫДАВАЦА

2 РАЗЫ ў МЕСЯЦ

Часопісь значна пашырае свае разьдзелы, уводзіць новыя сталыя куткі (што можна зрабіць самому, допісы, малюнкі і творчасць саміх чытачоў, цікавыя апавяданні і малюнкі з жыцця прыроды і інш.).

Часопісь „ІСКРЫ ІЛЬЛІЧА“ ў гэтым годзе будзе друкаваць для сваіх падпішчыкаў ДАРМОВЫЯ ДАДАТКІ: розныя гульні, плякаты, п'ескі, песні.

УСЕ ДЗЕЦІ ПАВІННЫ ВЫПІСВАЦЬ І ЧЫТАЦЬ
СВАЮ ЧАСОПІСЬ „ІСКРЫ ІЛЬЛІЧА“

НАСТАУНІКІ! БАЦЬКІ! Ваша задача: дапамагчы дзецям набыць на ўвесь 1932 год багата ілюстраваную, карысную і цікавую часопісь „ІСКРЫ ІЛЬЛІЧА“

УМОВЫ ПАДПІСКІ

На 3 месяцы	— 90 к.
На 6 „	1 р. 80 к.
На 1 год	3 р. 60 к.

ПАДПІСКУ ЗДАВАЙЦЕ ТОЛЬКІ
НА ПОШТУ ЦІ ЛІСТАНОСЦАМ

СЬПЯШАЙЦЕСЯ СВАЕЧАСОВА ЗДАЦЬ ПАДПІСКУ НА „ІСКРЫ ІЛЬЛІЧА“

